

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt' roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ :
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľ'stvo :
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
 nonpareill riadku 30 hl. Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Katolíci pozor!

Kríza ktorú neodvislí prívzrenci samostatnej banky cieľom ztroskotania koalície ľahkomyselne vyvolali není ešte rozriešená. Minister obchodu a vodca neodvislej strany Franc Kossúth, zároveň aj minister vnútra gróf Julius Andrassy ako vodca strany ústavnéj boli síce minulého týždňa na audiencii u jeho veličenstva kráľa, audiencie tieto ale ako to už vopred bolo k očakávaniu nevedly ku rozriešeniu krízy.

Ponevác neodvisli prívzrenci samostatnej banky takmer každodenne vydržovali jejích súkromné schôdzky v ktorých zakazdým vykrikovali, že neustupia kým nedostanú do ruky vládu a samostatnú banku, Franc Kossúth vraciac sa z Viedne, výkonný výbor neodvislej strany svolal na poradu, aby celkom otvorene upovedomil svojich politických prívzrencov o priebehu a výsledku svojej audiencie u jeho veličenstva kráľa.

Porada výkonného výboru neodvislých trvala cez viacej dni. So zpravou ministra obchodu o audiencii u jeho veličenstva kráľa neodvislí prívzrenci samostatnej banky neboli spokojní. Tejto nespokojnosti dal hlasitý výraz predseda snemovne krajinský vyslanec Julius Justh ktorý vyhlásil, že ani on ani jeho prívzrenci so stránkami stojácimi na základe vyrovnania, teda s kresťanskou ľudovou a stranou ústavných ďalej účinkovať není sú náklomú. Aj za to sa ozvaly hlasy na týchto poradách, aby bol svolaný snem k zasadnutiu a aby v tomto zasadnutí neodvislá strana ako väčšina sostavila adresa na jeho veličenstvo kráľa, v ktorej za spôsob riešenia krízy predostre postavenie samostatnej banky r.

1911. Svolanie snemu navrhovali v prvom rade predseda snemovne krajinský vyslanec Julius Justh, Ludvik Holló a gróf Teodor Batthyány, proti svolaniu snemu ozvali sa gróf Albert Apponyi, Pavel Hoitsy, Ákos Bízony a v prvom rade sam minister obchodu a vodca neodvislých Franc Kossúth. Poukázal on predovšetkým na tie ťažké následky, ktoré by ťahalo za sebou svolanie snemu v terajšom čase, keď nielo zodpovednej vlády, jako aj na tú zaviazanosť, ktorú koalícia v oči jeho veličenstvu prevzala ohľadom prevedenia volebnéj reformy. Tieto okolnosti berúc do ohľadu Franc Kossúth ako vodca neodvislej strany, výkonnému výboru predostrel nasledujúci návrh :

Krajinskú snemovňu nesvolajú k zasadnutiu ako to chcel Justh a jeho prívzrenci ;

Kossúth, keď to za dobré uzná, svolá konferenciu neodvislej strany, na ktorej o stanovisku neodvislej strany on predostre návrh, ktorý prijatý bude ako uzavretie strany ;

s prijatím tohto uzavretia súčasne, neodvislá strana vydá ohlas na obyvateľstvo krajiny ;

konečne osvedčil sa Kossúth, že kým on bude vodcom neodvislých, vedenie tejto strany výlučne sám sebe podrzuje a že toto jeho rozhodnutie je čo možno najvážnejšie.

Tento návrh Kossútha prijal výkonný výbor jednohlasne a s oduševnením ako rozhodnutie neodvislej strany a dal týmto na známosť prívzrencom samostatnej banky, že vodcom neodvislej strany není ani Justh ani Holló lež Franc Kossúth, ktorého kým patria ku jeho strane verne nasledovať majú.

Čo pohlo Kossútha k tomu aby jeho v kaž-

dom ohlade veľmi vážny návrh výkonnému výboru predostrel ku prijatiu? Zaiste to, čo z príležitosti jeho audiencie vo Viedni zkusil. Tam sa dozvedel že:

1 Kráľ správu krajny nesverí na vládu výlučne z neodvislej strany sostavenú;

2. Kráľ neprivolí ku postaveniu samostatnej banky;

3. Kráľ pred všetkými inými otázkami žilada sí prevedenie volebnej reformy — skrze koalíciu.

Kráľ, vláda, ba i samé zákonodarstvo krajinske v adrese, to slúbili ľudu, že terajšieho snemu najhlavnejšou úlohou bude prevedenie volebnej reformy.

Ľud náš trezlive čaká, že sa mu dostane volebného práva. Tejto v každom ohlade najvážnejšej veci ale nemohli sme sa posiaľ vykať a to len preto, bo niekoľko kriklúnov silou mocou chce sa dostať do ministerských kresiel.

Krajina má síce neodškriepiteľné právo na samostatnú banku, prevedenie tejto otázky ale je v prítomných okolnostiach nemožné alebo aspon s neodolateľnými ťažkosťami spojené. Toto nahliadajú všetci vážnejší politikovia krajiny. Samostatná banka ostatne není u nás tá najpotrebnejšia vec. Má náš ťažko pracujúci a zdieľajúci sa ľud toľko iných starostí a potrieb koľko je hviezd na nebi. Veľkú biedu, starosti a potreby nášho ľudu liberálni prvrženci samostatnej banky nevidia. Ako keby mali vlčú tmu nevidia že robotnícky ľud nema doma zárobku a prinútený je lapať sa vandrovnéj palice; nebadajú koľko trpí ľud v celej krajine pod hroznou drahotou najpotrebnejších potravných článkov; o to nebadajú že tak vážne otázky ako je administrácia a verejné zdravotníctvo nachodia sa u nás vo veľkom naporiadku; že malí remeselníci jedon za druhým vychadzajú na žobrácku palicu, že malí hospodári upádajú pod nesnesiteľnou ťarchou verejných poplatkov a dlhov, že ľud mravne klesá; oproti tomu ale, že neverci a od Boha odpadlí potajomní a verejní revolucionári po všetkých stranách živým slovom a na písme šíria nemravnosť, neveru a buria ľud proti zákonným predstaveným, to všetko nevidia a nebadajú liberálni prvrženci samostatnej banky. Len samostatnú banku majú teraz pred

očami a to, ako by dostať sa mohli do ministerských kresiel.

Nepokojní prvrženci samostatnej banky utichli síce aspon na oko keď ich Kossúth, vodca neodvislej strany zavrátil. Či toto utichnutie nerozvažitých nezbedníkov bude mať stálosti, to nikto predpovedať nemože. V tom páde ale keby nastala potrebnosť vymenovania novej vlády, ľahko stať sa môže, že tá nové volby vypíše.

Práve preto pozor katolíci a všetci ľudáci! Osud kresťanskej ľudovej strany nezávisí od samostatnej banky. Keby teda nové volby krajinských vyslancov prípadne v blízkom čase vypísané byly, my nebudeme bojovať pod heslom samostatnej banky. Zásady kresťanskej ľudovej strany sú večné a kresťanské. Nový snem krajinsky nie len v otázke banky, lež aj v iných kulturných, náboženských, zákonodarských a hospodárskych záležitostiach bude hrať rozhodný zastoj. Jestli teda ľud náš chce aby tam, kde sa rozhoduje nad osudom celého obyvateľstva krajiny, zaujmy jeho v každom okamžení stále zastupované byly, ako vždy, tak aj prítomne na tom má pracovať, *aby kresťanská ľudová strana čo možno v najväčšom počte vtiahla do parlamentu.*

Toto je príkazom našej viery a nášeho presvedčenia. Toto nám káže láska ku našej domovine a to konečne vyžadujú aj naše vlastné zaujmy.

Všetkých prvržencov kresťanskej ľudovej strany prosíme, preto aby dávali pozor a chystali sa ku každej pripadnosti. Pri najbližších voľbách zvíťazí musí kresťanská ľudová strana. Ponevác ale nové boje vyžadujú nové sily, povolaných vodcov každej dediny a každého okresu prosíme, nech shromažďujú ľud zavčasu v tabor kresťanskej ľudovej strany a pripravujú ho ku všetkým pripadnosťam.

Kresťanská ľudová strana vo všetkých krajoch krajiny nikdy nebola na toľko obľúbená ako teraz, ani nepoživala nikdy tak všestrannej popularity ako prítomne, keď i najvážnejší politici presvedčili sa o tom, že záležitosti krajinské zdarne spravovať možno jedine na základe jej zásad. Rozduchujme tento plameň oduševnenia, *nech žije, prekvitá a zvíťazi kresťanská ľudová strana!*

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Agitacionálna nedela v kaločskom arcibiskupstve.

Porada katolíckej Jednoty pod predsedníctvom Juliusa *Várossyho*, arcibiskupa kaločského vydržiavaná uzavrela jednohlasne, že 6. júna v každej obci arcibiskupstva vydržiavať sa bude agitacionálne shromaždenie katolíckej Jednoty. V smysle tohoto uzavretia v nedelu 6. júna skutočne v každej obci tohoto veľmi rozsiahleho arcibiskupstva bolo shromaždenie. Môže sa povedať, že ľud celých Dolniakov s nevýslovným oduševnením pospiecha do tábora katolíckej Jednoty, aby bránil svoju svätú vieru a súčasnil sa v tej veľkej práci kultúrnej, ktorú ako zvláštnu úlohu prevádza Jednota Katolíckeho Ludu po všetkých stranách krajiny.

Agitacionálne veľké shromaždenia na území kaločského arcibiskupstva a po iných stranách vydržiavané boli na nasledujúcich miestach:

Kalocsa, Szabadka, Kelebia a Tompa, Akasztó, Zenta, Csantavér, Martonos, Ószivácz, Mohol, Péterréve, Nagybaracska, Bajmok, Apatin, Szilágyi, Mozor, Kula, Kúnbaja, Futak, Palánka, Nemetboly, Etyek (stol. Fehér), *Rétfalu* (stol. Sopron), *Dunacséb, Titel, Bezdán, Bácsszentiván, Szentfülöp, Érsekcsanád, Dusnok, Sajónémeti, Katymár, Monostorszeg, Ozd, Jánoshalma, Paripás, Felsőszenyve, Bácsföldvár, Magyarkanizsa, Bajaszentiván, Zaugróc* (stol. Trenč.) Do utvorenej Jednoty vstúpilo 53 členov, za miestneho správcu vyvolený je jednohlasne farár Karol Szlauba.

Trencsénpéteri. Ku shromaždeniu prišlo takmer celé obyvateľstvo obce. Shromaždenie zahájil farár Ján Prihoda a vysvetlil ciele katolíckej Jednoty. Potom povedal zápalistú reč organista učiteľ Karol Schwinger. Utvorenie Jednoty vyslovili jednohlasne a vstúpilo do nej 56 členov.

Z tohoto sa každý nepredpojatý človek presvedčiť môže, v ak veľkých rozmeroch šíri sa katolícka Jednota po celej krajine. Neni ani moci, ktorou by sa tento katolícky pohyb zahatíť mohol. Národníarski vodcovia na príklad takmer v každom čísle jejích novín brízgajú na katolícku Jednotu. Nadávajú jej, robia z nej posmech, ona ale sa predsa šíri a prihlasuje sa ku nej v neočakávane veľkom počte aj ľud slovenský. Druhí, čo sa na katolícku Jednotu tak veľmi hnevajú, sú židovskí advokáti. Národníarski

vodcovia a židovskí advokáti, to je pravda driečna spoločnosť. Židovskí advokáti sa preto hnevajú na Jednotu, bo ona poučuje ľud v najpotrebnejších právnych záležitostiach a skrze to vyslobodzuje ho z pazúrov takých advokátov, ktorí nevedomosť ľudí vykorisťovali ku svojmu prospechu. Veľmi to bolí židovských advokátov, že katolícka Jednota šíri kresťanskú osvetu, vyučuje ľud a poskytuje mu právnu obranu zdarma alebo že svojich členov posieľa ku osvedčene katolíckym advokátom. Proti katolíckej Jednote vystúpili najprv liberálni židovskí advokáti v stolici Zala.

Najnovšie zas vrhli sa na katolícku Jednotu židovskí advokáti v advokátskej komore v Miškolci. Tu advokát Dezső Forgács (žid) napadol Jednotu preto, že členom odporúča katolíckych advokátov. To je vraj nečestná konkurencia. Katolícka Jednota ku tomu vraj nemá právo a ministra treba požiadať, aby proti tomu zakročil. V advokátskej komore ale najostrej vystúpil advokát dr. Edmund Herz, ten žiadal, aby proti Jednote zakročilo sa čo najprísnejšie. Krajinský vyslanec Ákos *Bízony* aj zaslúbil: že proti katolíckej Jednote na príslušnom mieste čo najprísnej zakročí.

Tento hrozný strach a toto nerozumné vystupovaniu židovských liberálnych advokátov presvedčiť musí každého človeka, ak osožná je ludu tá nenávidená Jednota. Agitácia národníarskych vodcov a židovských advokátov je najlepším prostriedkom k rozširovaniu katolíckej Jednoty.

Rodina a čelad.

Ešte neni tomu veľmi dávno a mnohí z nas aj pamätujú sa na to, že gazda so svojou čeladou tak zaobchodil, ako by patrila do jeho rodiny a čelad sa tiež považovala tak, ako by bola členom rodiny. Tento rodinný pomer už veľmi málo kde vidieť, gazda a čelad sú obyčajne jeden druhému cudzími.

Že tento obrat nastúpil, nestalo sa z prírody nášho ludu, z našich gazdov a elade, ale dostalo sa to k nám z cudzích krajov a cestou takých ľudí, ktorí vyhýbali práci. Že je to nie k prospechu ani gazdovi ani čeladi, nahliadne to každý, keď si vec náležite rozváži.

Nejeden zo starších pamätá sa, že menší gazda, keď mal paholka, spolu pri jednom stole jedávali, večierky spolu doma pri kozube trávievali a buď plietli košiny alebo koše a opálky, buď kresali alebo tkli fakly a čas doma trávili; rano ešte o svite ani chýru nebolo, paholok už lichvu krmil a sotva sa rozbriezdiť, už sa chytil do práce, ak bola práca okolo domu, tak nečakal na gazdu, aby mu rozkázal, ale sám od seba sa prichytil a ak by už inej roboty nebol vedel najšť, narubal dreva, že ho bolo dosť do kuchyne a gezdinej ani neprišlo do rozumu, že by sa ona musela sastrať o rúbanie dreva.

Ale aj s gazdovskými robotami bolo to ináč. Keď bola robota v poli, nečakalo sa kým slnko vyjde; ešte kuriatka alebo koscov bolo vidno na nebi, poľnie práce sa už začínaly, či to bola oračka či žatva či mlatba. No teraz je to ináč; čelaď čaká, kým ju gazda nepodurí. A večer to tak býva s poľnou prácou, že vyčakávajú, či slnce už nezapáda; tu ich už netreba napomínať, že na dnes je už dosť, kdežto predtým aj pri mesiačku robievali.

Toto bočenie od roboty má ten následok, že sluha neostane na jednom mieste v službe za roky, ale každý rok má iného gazdu. Gazda tiež probuje s iným sluhom a neprichová si ho k ruke, lebo sluha len o to dbá, aby sa mu čas minul a aby čím menej roboty mal, čo by aj vedel, že si to nevykonal, čo by svedomite sám od seba mal vykonať.

Všetko takéto pokračovanie má ten následok, že upáda nie len gazda, ale aj sluha. Gazda preto, lebo mu jeho statok prichodí na mizinu skrze darebáka sluhu, ale aj sluha neprijde k nicomu, vidno to práve na tých najdarebnejších sluhoch, že k ničomu neprichodia. A to sa dá aj ľahko pochopiť. Sluha ten čas, ktorý by mal v robote u gazdu tráviť, strávi v zlej spoločnosti, buď v krčme, alebo u takých podlých ľudí, u ktorých sa darební sluhovla schádzajú a tam buď karty hrávajú, buď korhelujú. Toto sú tí opravdiví podvodníci k zlému, z ktorého oni žijú.

Tito podvodníci obyčajne bývajú takí ľudia, ktorí nikde nemávali stálosti, potulovali sa po svete, odkiaľ sebou priniesli všetko zlé, čo vo svete videli. Lebo treba vedieť, že zvláštne po väčších mestách je dosť takých ľudí, ktorí len z

klamu a podvodu žijú. Im potom záleží na tom, aby ľudia, ktorí sú k zlému náchylní u nich udomácnili sa. A to ich nestojí ani mnoho namáhania. Kto sa raz spriatelí s takýmto klamárom a podvodníkom, ten časom tiež taký ostane a vyhýba práci až konečne vráti sa do svojho kraja, už mu robota iste nechutí, ale si začne, ako jeho učiteľ vo veľkom meste: z iných žiť bez práce. Nezkúsení mladý paholok ľahko mu sadne na lep, lebo vábičové reči sú sladké, ako mäd a kto raz okúsi tento jed, ktorý je síce otravou, tak ľahko neodvykne od neho. Praca mu nebude chutiť a len vtedy sa dobre cíti, keď u toho podvodníka môže čas tráviť. Tomu potom záleží na tom, aby čím viac času u neho trávieval, lebo on z toho má užitek.

Pozrime si len na takých paholkov, ktorí chodievajú do takých schôdzok, či si dačo vyslúžili. Dostali síce celú plácu, ale na konci roka nemajú z nej ani haliera.

S takými podvodníkmi mali by obce tak zaobchodiť, že by im ani bývať v obci nedovolili. Ak nepochodia z obce a nemajú tam príslušnosti, nech ich odstránia ztade. Ak ale majú príslušnosť v obci, tak občania sami nech sú natoľko múdri, že im nedajú do prenájmu bývanie a tak ich prinútiť z obce odísť.

Zlý príklad je chyľavý a múdre urobíme, keď si svojich sluhov vystriháme od zlých príkladov a miesto nebezpečných večerných schôdzok ich doma zamestnávame.

Sdruženie nemeckých a francúzskych freimaurerov.

Freimaureri majú v Nemecku osem veľkých spolkov s nesčíselnými členami. Tieto spolky, veľké lóže vydržovali kongress cez svätodušné sviatky a vyniesli veľkej významnosti rozhodnutie, ktorému podrobiť sa musia freimaureri celého Nemecka.

Nemeckí freimaureri cez svätodušné sviatky to uzavreli na kongresse v Berlíne, že sa združia s fraimaurermi Francúzska.

Freimaureri nemeckí už aj za starých časov spojení boli s francúzskymi lóžami. Ako ale roku 1870. vypukla nemecko-francúzska vojna, lóže francúzske pruského kráľa *Vilhelma I.*, ktorý bol tiež osvedčeným freimaurerom, vyhodily z druž-

stava, následkom čoho nemecké lóže celkom odtrhly sa od francúzskych. Roku 1877. ako francúzski freimaureri odtrhli sa celkom od Boha a nastúpili smer radikálny a antimonarchistický, nemeckí freimaureri sa ešte viacej vzdialili od nich. Prítomne nastupujú ale smer radikálny a zcela protivné každému náboženstvu, už aj freimaureri nemeckí. Znakom toho je, že si v Paríži založili freimaurerskú lóžu. Nemeckí a francúzski freimaureri budú teda odteraz spojenými silami bojovať, ako sa na tom usniesli, proti ultramontanizmu a klerikalizmu, tojest proti katolíckej cirkve. Vplyv jejich snažia sa freimaureri uplatniť vo všetkých vrstvách spoločnosti po celom svete. Z tej príčiny francúzski a nemeckí freimaureri každoročne vydržiavajú budú spoločné kongresy. Uzavretia týchto kongresov cieľť budú na vykorenenie kresťanstva, zvlášte na zničenie katolíckej cirkvi a na prevrátenie verejného spoločenského poriadku. Revolúciu, zručanie trónov ohlasujú s francúzmi spojení freimaureri nemeckí a protektorom berlínskej veľkej lóže je hohencollernské knieža *Fridrich Leopold*. Je to hlúposť alebo zaslepenosť?

Udalosti v Turecku.

Jédeo člen toho tureckého výboru, ktorý úradne sdelil viedenskému dvoru nastúpenie na trón sultána Mohameda V., osvedčil sa, že sultán budúceho roku pravdepodobne bude cestovať po Europe, aby sa predstavil europským dvorom. Sultán v prvom rade odcestuje do Viedne. Zbývajúcu časťku tohoto roku sultán k tomu chce použiť, aby sa oboznámil so svojou rišou. Viac mladých členov sultánskeho domu pošlú do cudzozemska, kde zčiasťky university budú navštevovať, zčiasťky budú slúžiť v armáde niektorého štátu.

Mimoriadna turocká deputácia, ktorá oznamuje cudzozemským dvorom nastúpenie na trón sultána Mohameda V., v sobotu prišla do Berlína. Tureckú deputáciu privítal ríšsky kanceilár knieža Büllow. V nedeľu prijal tureckú deputáciu na slávnostnom výsluchu cisár Vilhelm a po výsluchu pozval jej členov na raňajku. Večer na počtu tureckých hosťov zahraničný štátny sekretár barón Schön dával obed.

Nový poriadok v Turecku sa len nechce upevniť. Zo Salonik sdeľujú, že takmer vo všetkých mestách Macedonie badať nebezpečný reakcionárny pohyb. Albáni a Tureci vydržiavajú valne navštívené shromaždenia, na ktorých sa žive ohradujú proti tomu, aby aj kresťanov prijali do armády. Na ľudovom shromaždení v Okride vyše 4000 ľudí sa súčasťnilo, po shromaždení medzi

Bulharmi a Mladoturkami bola krvavá srážka, v ktorej 6 Bulharov zabili.

Prívržencov starého režimu prísne stihajú a generál Dšahid opäť započal svoju vojenskú akciu. Svoje vrchové batterie vystrojil rýchlopalnými delami a z Mitrovice dal si doviezť mašinové pušky. V pondelok tiahol na malisijské pohorie a síce so štyrmi bataillonami a so štrnást kanónami a obsadil obce, zvané Ponšec a Morina a potom začal bombardovať albánsku obec Kulek na vršku Kafaromín. V expedícii sa so zdarom pokračuje. V Djakove ešte 7 popredných osôb chytili, v Prizrende ale žandárskeho kapitána Kurtezu, brata albánskeho náčelníka plukovníka Bairanzuna.

Rozniesly sa chýry, že byvalého sultána Abdul-Hamida pokúsili sa uniesť. No tieto chýry úradne prirodzene podvracajú.

Čo sa týče záležitosti ostrova Kréty, turecký zahraničný minister už pred 10 dňami požiadal zainteresované mocnosti, aby svoje čaty s ostrova neodvolaly. Anglicko toto za nemožné vyhlásilo. Dľa zprávy francúzskeho zahraničného ministra medzi mocnosťami ohľadom odvolania čiat z ostrova Kréty sa dohodnutie ešte nestalo. Čaty v júli odvolajú, jestli sa dotiaľ na inom základe nejako nedohodnú.

Tureckí veľvyslanci — ako z Carihradu oznamujú — porobili kroky u zainteresovaných mocností proti odvolaniu čiat od ostrova Kréty, odvolávajú sa na to, že to by znamenalo takmer toľko, že si ostrov Kréty privtelilo Grécke. Z ruskej strany vyhlásili, že táto žiadosť Turecka protiví sa s Iubu, ktorý poľahom na odvolanie čiat mocnosti učinily. Ostatne v tejto otázke vedie sa medzi mocnosťami vyjednávanie. Diplomacia zainteresovaných mocností za isté berie, že sa vypuknutia vojny medzi Tureckom a Gréckom netreba obávať a je toho náhľadu, že prípravy Turecka ku flottovej demonstrácii, ako aj pokračovanie tureckej vlády a turecká tlač chcú docieľiť, aby záležitosť ostrova Kréty bola čo možno prajne vybavená.

Carihradský časopis «Tanin» píše, že keby mocnosti odvolaly svoje čaty z ostrova Kréty pred konsolidovaním rozpolozenia na ostrove, možnosť vojny by bola väčšia. Turecko by prinútené bolo vyslať ta svoju flottu a čaty, aby obránilo svoje suverénne práva. Časopis sa obáva, že v tomto páde by medzi Tureckom a Gréckom vypukla vojna, lebo grécka vláda by nevedela zdržať ľud od povstania. Porta požiadala mocnosti, aby svoje čaty neodvolaly. Toto ale neznamená riešenie záležitosti Kréty. Časopis upomína Grécko, aby sa chránilo myšlienky vojny a zvlášte ho upozorňuje, aby si nemyslelo, že Turecko prehrá vojnu.

Z ruskej a anglickej strany dali tureckej vláde priateľské rady v záležitosti rozpolozenia v meste Adana (Malá Asia). Menovite na to upozornili vládu, že dosiaľ len ku nižšej triede patriacich vinníkov ľahala na zodpovednosť, nie však popredných ľudí, ktorí vzburu vyvolali. Päť Arménov, ktorí ušli na andlický konsulát v Merzine, ešte nevydali, lebo anglické veľvyslanectvo cari-

hradské chce poznať obžalobu, ktorú pozdvihli proti anglickemu konsulovi pre pomáhanie.

Medzi čatami bašu Dšavida a medzi malisijskými Albánmi bol boj, v ktorom niekoľko albánskych pevnín znivočili.

POLITICKÉ CHYRY.

Stefan Rakovszky o terajšom rozpoložení.

Podpredseda krajinskej snemovne Štefan Rakovszky o terajšom rozpoložení politickom, aké nastalo následkom uzavretia výkonného výboru neodvislých, vyslovil sa tieto dni nasledovne :

Predovšetkým poukázal na to, že jestli stránka neodvislých od tohoto uzavretia veľké úspechy očakáva veľmi sa klame a vyzdvihol falošné postupovanie prirvzencov samostatnej banky oproti stránkam vyrovnania roku 67. s ktorými ako to oblasovali za žiadnu cenu nechceli spolupučinkovať, včul ale vzdor tomu spojil sa chceju s nimi až do jesene. Títo prirvzenci jejích kríklúnstvom by len vtedy boli mohli volačo produkovať, keby boli vystúpili s dôrazným aut-aut, k čomu mali dostatočnej príležitosti. S prítomným na oko hladkým osvedčením samostatnej strany, príležitosť budu mať zaoberať sa stránky vyrovnania, keď tieto otázky pred krajinou prídu k pojednávaniu.

Keď prirvzenci samostatnej banky to povedajú, že v jeseni, následkom rozličných nutných okolností, najdu pevnejší základ jejích požiadavok, to sa zas len klamú. Bo lebo môžu rátať na také nutné okolnosti v jeseni, a vtedy o tom zaiste vedia aj vo Viedni a proti tomu ľahko najdu sodpovedný prostriedok (len to jedno spomenem že medzi septembrom a decembrom nariadiť môžu nové voľby) alebo nebude vobec žiadnych nutných okolností a vtedy sa zas náležite prerátali.

Neslobodno ale odhliadnuť ešte od jednej detail otázky. Či je to isté, že sa stránky vyrovnania 67. a jejích ministri tak veľmi driapať budu po tomto novom rozpoložení? Veď sa to len preda nemože povedať, že by sa ministri stránok vyrovnania 67. kto vie ako tešili tomu, keby záviseli od milostí neodvislých? Stránky vyrovnania 67. ostatne najbližšie svolajú na konferenciu a vtedy bezpochybne na všetky tieto veci dostanú tam príslušnú odpoveď.

Konečne ale: či je to tak veľmi isté, že tie uverejnené plány aj vo Viednu veľmi vďačne a s radosťou prijmu? Ja to nedržím za vytvorené že nastane obrat ešte pred odcestovaním jeho veličenstva do Ischla.

Veľkodušné dary.

Osvietený pán biskup čanádsky dr. Ján Csernoch ku verejným cieľom najnovšie daroval: panzionalnému

fondu čanádskeho biskupstva 500 korún, škole v obci Lele 2000 korún, katolíckemu kruhu v Temešvari 1000 korún, katolíckemu kruhu v Segedine 1000 korún, na kostol v novom Segedine 500 korún, na kostol v obci Egres 500 korún, praeparandii v Arade 680 korún, na školu v obci Traun 400 korún, na kostol v obci Abos 300 korún, panskej kongregácii v Budapešti 200 korún, segedinskej praeparandii a segedinskému patronážu 100—100 korún. — Za tieto dary, veľkodušnému darcovi hojného požehnanie udeli dobrotivý Boh. Jestli ale bezhožníci prevedu sekularizáciu cirkevných majetkov, podobné veľkodušné dary v každom biskupstve celkom vystanú. Kto ale bude škodu mať z toho? Verejné ústavy a chudobný ľud!

Z CUDZOZEMSKA.

Nápad proti pápežovi v mestskej rade rímskej. V mestskej rade rímskej, ktorá ako známo vo väčšine pozošáva zo samých freimaurerov, socialdemokratov ateistov, jedon mestský radca vo verejnom zasadnutí vykrikol: «Haňa, že posial trpíme v Ríme pápeža.» — Odhliadnúc od toho že tento výkrik je urazenie celého sveta katolíckeho, komu že musí dakovať Rím jeho skvelu minulosť? Či nie pápežom? Muzea, sbierky umeleckých pokladov, veľkolepé stavania, pomníky, či nie sú diela pápežov? Či milliony ľudí z celého sveta každoročne potujú do Rímu preimaurerom alebo pápežovi k vôli? Kto vydržiaval a aj dnes kto vydržiava chudobu mesta Rímu? Či nie pápeži? Veď keď pápež Rím opustí, polovča mesta v krátkom čase vymre hladom.

Veľký deň pamätny. Belgickí katolíci 10. júna slávilí pamiatku toho dňa keď 1884. pri voľbách parlamentu zvíťazili nad liberálmi.

Veľké zemetrasenie vo Francúzsku. Na južnom pobreží Francúzska a na tej čiastke Talianska, ktorá leží okolo zálivú Genuanského, v piatok večer bolo silné zemetrasenie, o ktorom prichodia úžas budiace zprávy. V meste Aix následkom zemetrasenia 60 ľudí prišlo o život a veľa ľudí bolo ranených. Vo viac dedín nách takmer všetky domy sa srútily. Obyvateľstvo je bez prístrešia a a potrav. Zpod rumov posial vytiahli pätnásť mrtvol. Ochranci a vojsko veľmi horlive pracujú. Na miesto nešťastia zaviezli potravné články a šiatre. Škoda je veľmi veľká. V mestách Equilly a Avenelli sa aj kostoly srútily.

K našemu vyobrazeniu.

Sobov, veľkých jeleňov bolo za starých časov mnoho v Norvegsku. Keď na sobov polovali pripali si na počesť sánky, sky menované a po zamrznutom snahu ako strela leteli za sobom a strelili doň zblízka.

Kresfania, kupujte len u kresfanov!

BESEDNICA.

Vystrkovčania v Nitre a v Močenku.

Napísal: Ján Horváth, káplán vystrkovský.

(Pokračovanie.)

Doviezli sme sa do Chynorán kde vysadli k nám dvaja žandári, a ďalej sa posadili od nás. Museli byť veľmi unáveni lebo si pekne podriemkávali. Tu Vilko blusknul na Likvényho, a tí dvaja už sa porozumeli, že dačo chcjú vykonať. Sadli si blízko žandárov, a na podobňujúcu židovskú reč, dali sa do hlasitej zvydy. «Khóbi, ty ma celkom zničíš, keď tak bhudeš pokračovať, jakho včul. Mý sme aj Verwandte a thy bojuješ proti mne? Vas?» Likvényi napodobňoval vystrkovského Khóbiho a tenkým hlasom volal: Aj! Vaj! thy si thomu príčina! Prečo nesthojš o tvoj gšeft? A Sháliku mi kto odviedol, hé? A thy sa ponosuješ? Du Kherl! Thak fa shodím, othálo dolu, až no!» Keď už takto prišli do ohňa pri tej zvađe, žandári sa prebudili, a zamiešali sa medzi nich. Vypytovali sa jejích mena, načo som sa ja do veci zamiesal a vysvetlil im, že to len žartujú, a neni sú oni židákmi. Nato žandári zahaňbení utíchli, a zavreli knihu, kde chceli protokoll vyzdvihnúť.

No, tu máš, pokarhával som ich, takéto neresty vykonávate, ešte náš volakde zavrú. Čo vy ešte všetko vykonáte, zakial príndeme do Nitry? Však ani neuzrete tú vystavu, na ktorú si tak ostrite zuby?! Na to sa oni len usmievali. Lahko sa im bolo smiať; oni neboli za mňa odpovední, jako ja za nich. Pekné oči by boly otvorily maminky tých mladíkov, kebych ich nebol priviedol domov, lež volakde v «šupárni» nechal na «pokojí.» Zaiste s metlou by ma boly vyhnaly z Vystrkova.

Zapiskla mašina. Boli sme vo Veľkých Bošanoch. Pozrel som von oknom, či nevidím dajakého známeho. Hrnúli sa asi štyria chlapy do vagóna. Boli oni z Kliža. Prišlo ich aj viacej, a tí museli byť z boššánskeho okolia. Posadali si, a medzi veľkým smiechom žartovali jeden s druhým. Obvzľáštne jeden veľmi bruchaty nabieral Kližančanov. «No, však ste vy pekne putovali do tých Topočían, hovoril. «Jako?» pýtoli sa ostatní. «Jako? Nuž tak. že všetci Kližančania sa sobrali putovať do Topolčian. Neďaleko Boššian stretli sa s jedným pánom, ktorý veľmi rád robieval špásy; tento bol oblečený, jako na polovku, a vyzeral jako dajaký «obšajtník.» Sadol si na priekopu, čakal na približujúcich sa Kližančanov. Keď už okolo neho kráčali, pozdravil ich a pytal sa: «Kdeže cestujete Iudia mojí, kdeže? «Do Topolčian na pút», odpovedali oni. «Tak? Do Topolčian na pút? A to neviete, že celá vaša dedina je v ohni??!» Keby

bol hrom uderil medzi nich, neboli by sa toho tak nalákali, jako týchto slov. Pohádzali zástavy do priekopy a allo! utekali jeden nad druhého domov. Bežali cez susedné dediny, a obyvatelia vybiehali z domov a vypytovali sa: čo tak utekajú títo pútníci? Kliž horí! znela odpoveď. Zadyšení pribehli domov, a ohňa nikde ništ. Domáci sa veľmi čudovali, že tak chytró pribehli z pútu. Ej! ale sa hnevalí na toho obšajtníka»; keby ho boli mohli dostať, nebol by to na sucho sniesol. Takto ste vy pochodili s vašim pútom.» Keď toto dokonal, jeden Kližančan nebral to na špás, ale skoro mu fajku hodil do hlavy. Ostatní, ho volako utíšili.

Táto historia sa ľúbila mojim tovaryšom. Počkajte poviem vam aj ja jednu históriu z pútu močenského. Močenčania putovali do Trnavy. «Neponosnosť pánu Bohu» pešky sa doniesli do Serede, tam ale mali si sadnúť na mašinu. Veľký zástup Iudi čakal tam už na železnicu, lebo trnavský púť na deň Srdca P. Ježišovho na ďaleko je chýrný. Dojachal vlak. Ludia sa nesmestili do tretej triedy. Tamstál veľký počet Močenčanov. Čo snimi? Ešte bolo trochu miesta na tretej triede. Tu shrknúli sa boháč a uchvátali sa, aby sa len smestili do vozňa. A tí chudobní, chudáci ostali vonku. Čo už bezpečno sedeli na mašine, mysleli si, že tí, čo tam zostali, musia peši do Trnavy, isť aiebo v Seredi zostať. To sa ale nestalo. Prišiel konduktor, a strachujúcich sa Močenčanov zaviedol do prvej triedy. Bolo to prekvapenie! Tí sa ani neopovážili sadnúť na tie aksamietové, fajnové lavice, aby to vraj, nezašpinili. Bola závišť v tej fretej triede! Takí loptoši, a v prvej triede cestujú. No, počkajte len, však vás premeleme, keď pojdem zkiacky vtedy sa my povezeme na prvej triede. A skutočne, keď sa skončila slávnostná púť, vrátili sa na štacion. Mali si všetci posadať na mašinu, ale tí bohatsí sa len ochúňali, a nechali tých chudobných, nech sa len tí tam smestia; oni čakali, že však keď nebude miesta, konduktor ich zavedie do prvej triedy, jako sa to stalo i v Seredi. Ale veľmi sa zklamali. Keď už nebolo došť miesta v tretej triede, ta sa otvorili vagony, v ktorých obyčajne voly, kone, kravy, atď. odvažajú, a ta ich všetkých vtisli! Bol to smiech v tretej klasse! Kto sa povyšuje, ten býva ponížený! Tak sa to i tuto uskutočnilo. Jedon-druhý šibal vystrčil hlavu z tretej triedy, a vyblakoval na tých, čo sa vlezli v koňských vagonoch: «bé! bé!» Keď zosadali v Seredi z mašiny, bolo tam smiechu a «bé»-kánia! Skoro sa pobili na oldomáš.»

Medzi týmito vyprávkami dojachali sme do Veľkých Topolčian. Na stanici vymenil nám kartu Vilko, poverený kasír na čas cestovania. Nevideli sme tam žiadnej znamenitosti. Na štacione ani nemá čo hladat človek. Ale predsa sme videli volačo. Na to ma upozornil pán podprezes. Ukázal ml tam jedného človeka, ktorý sa tackal, bol dozaista nadrúlaný tej «čertovice»: pálenky. Sipaly sa mu z úst slová, jako z vreca, a celý človek veľmi zaslúžil to meno, ktorým ho trefne naznačil pán podprezes: «to je hovädo de la Bečka.»

Vysadnúc na mašinu, pripojil sa k nám jeden pekne oblečený panák. Jako vstúpil do nášeho kupé pozdravil nás: «Á szögé.» Cbcel tým povedaf: «Alázatos szol-gája.» No, ale v našich časoch neni v «mode» ten naj-krajší kresťanský pozdrav: «Pochválen buď Pán Ježiš Kristus.» Čoby! To neni primerané našému «osvietené-mu» stoliu! Takto smýšľajú mnohí «kabátoši», a takto istotne smýšľal i náš panák, a preto nás «moderne» pozdravil: «Á szögé.» No, keď už musí byť ten «Á szögé», nech je teda, a preto sme odpovedali: «Á szögé.» Sadol si práve naproti mne. Tá moja čierná reverenda mu trochu nos krútila, a sa mu až kychlo. Hodbabným ručníčkom si popravil fúzky, potom vstal hore, popra-vil si «galótky», a zas sadol; avšak tak nešikovne, že ma do kolena bachol, až mi noha štrnúla. «Pardón», znelo hneď odprosenie! «kérem», odpovedal som ja, a «malér» bol v poriadku. Milý čitateľu, ty ešte nepoznáš toto zázračné slovo: «Pardón», iste nie. Keď sa drgneš do volakoho, a odrazíš mu nos, povedz len «pardón», a už je dobre. Stúp len volakomu na otlak, nahnevá sa a začervenie sa, jako paprika; ale povedz mu len: «par-dón», už je dobre, už sa mu vyjasní jeho tvár, a hrmo-vica zanikne. Bodaj by takú «eleganciu» pečená hus kopl! Bolo mi povedané «pardón», nuž musel som ču-šať, ani veš pod chrastou.

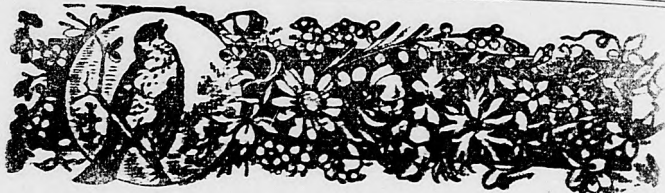
Mladý páňko musel mať i «modernú nemoc», to jest, nervozný musel byť, lebo jednu nohu si otriasal, jako keby ho bola zimnica lomila. Medzi tým i ustá mal napravené na «ó», chcel si doista dajakú pesničku vypiskovať.

Videl u mňa jeden «menetrend», a preto predstavil sa mi a žiadal, abych mu požičal tú knižku. «Som kap-lán vystrkovský a predseda katolíckého spolku tovaryš-ského», predstavil som sa mu. Jeho meno som si ne-zapamatal a druhý ráz som sa neopovážil opýtať.

Keď sme takto boli predstaveni jeden druhému, dali sme sa do vyprávky. Medzi iným pochválil sa, že i on bol údom Spolku tovarišského v Pešti, ale že — vraj — jeho dobrý kamarádi mu otvorili oči a pri-viedli ho do tábora sociáldemokratov, kde opravdivú blaženost ufá najst. Veľmi ho to šteglilo, že s kňazom cestuje, a preto dal sa do hadky o náboženstve! Tak ďaleko jedno od druhého, jako Makov od Jeruzalema. Prvé bolo, čo on tvrdil, že neni Boha. Toto je heslo veľmi lichotivé pre tých, ktorí, svoj ľahkomyselný život chcejú vyhovárať. Keď teda neni Boha, jako povstal tento, tak krásny svet? Odkial to svetlo? Odkial ten krásny poriadok, ktorý nachádzame v prírode na vlas zachovaný?! No, a neni to ten najposlednejší dôkaz to jednohlasné presvedčenie všetkých národov, že musí byť najvyššia bytnosť, ktorú my Bohom nazývame. Pred-niesol som mu i dôkazy sv. písma, no, a náš chlapík jako sa vykrucaľ? «Velebný pane», povedal, toto je všetko pekná vec, ale já Boha nevidim, a preto ani ne-verim že on jestvuje. No, mladík môj s touto výpo-vedou zastrelil si hodného capa. «Videl si už anglického kráľa», pýtám sa ho. «Nevidel.» «No, a predseda uveríš,

že on je. Nevidíš modzgy, a predseda uveríš, že každý človek ich má.» Načo môj sociáldemokrat začal ešte niečo tárať, čo sociáldemokratí dávno čvirigajú, nad čím sa i moji spolucestovatelia dali do hlasitého smiechu Na toto sa milý mladík začerveňal, a odvandroval na na gánok — — — «na lepší luft.»

(Pokračovanie nasleduje.)

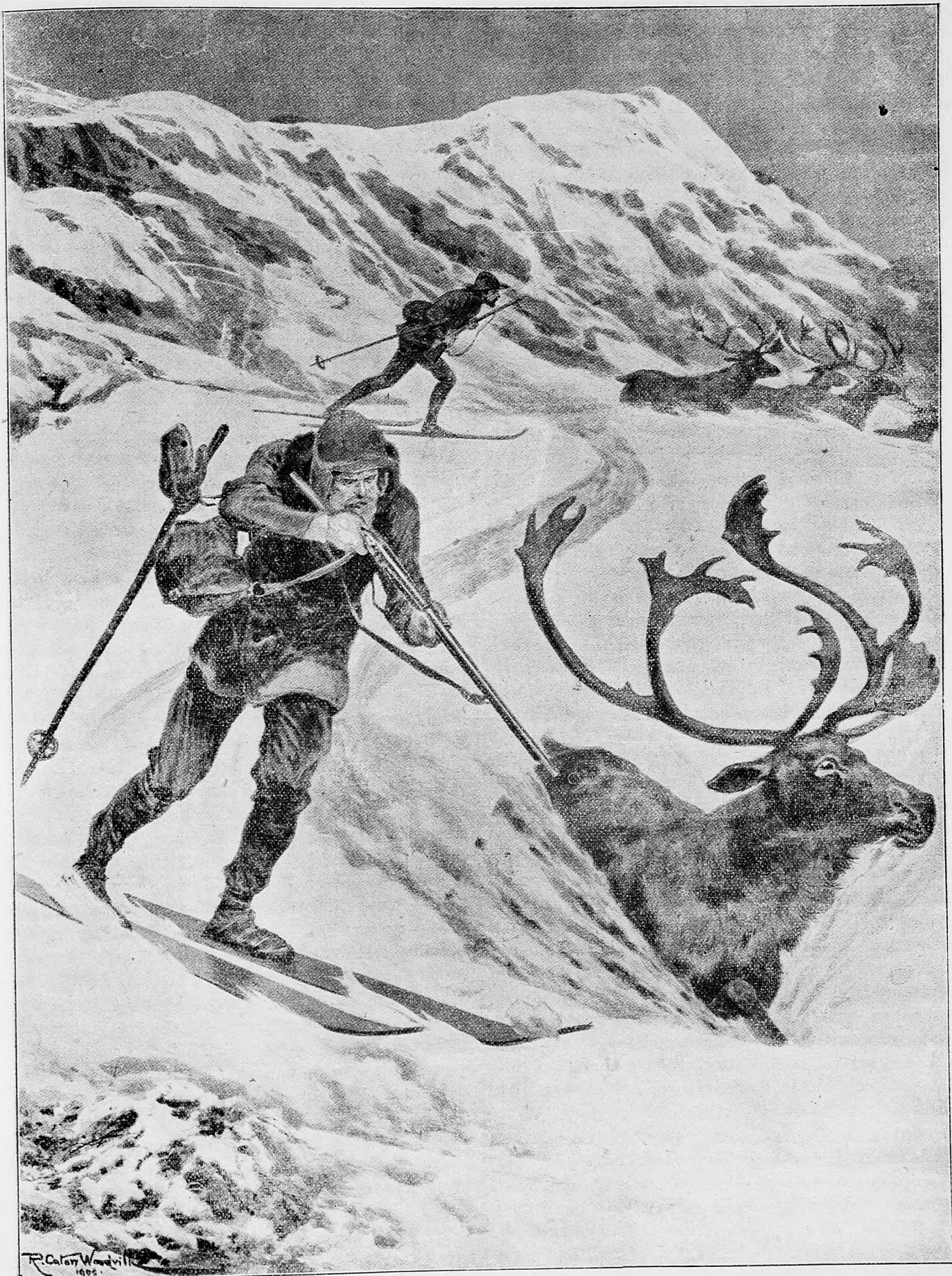

CHYRNIK.

Príchod Jeho veličenstva kráľa do Budapešti. Jeho veličenstvo kráľ udajne 25. júna má prísť do Bu-dapešti a pobaviť sa tu do 10. júla, v ktorý deň z Bu-dapešte odcestuje rovno do Ischla. Po čas sdržovania sa tu jeho veličenstva kráľa, ako pišu rozriešená má byť pa-nujúca kriza.

Sviatok Božieho Tela v Budapešti obvyklým spô-sobom zasvätili. Utešene ozdobené kostoly byly pre-plnené zástupami veriacich. Úradné služby Božie sa v Matiašovom korunovačnom chráme v Budíne rano o 7. hodine odbývaly a boli na nich prítomní viacerí členovia vlády, dvor arcikniezaťa Jozefa, budapeštiasky hlavný policajný kapitán Boda, Budapeštiasky hlavný mešťanosť Fülepp, rektor univerzity a techniky so všetkými dekanmi, veľa hlavnomestských výborníkov a iní. Zo strany vojska prítomný bol velitaľ IV. budapeštiaského vojenského sboru barón Czibulka s generálmi a so štábnymi dôstojníkmi. Slávnostnú omšu slúžil biskup Medard Kohl za skvelej assistencie kňazstva. Po omši za hlaholu zvonov pohla sa processia, na čele ktorej šli policajti na koňoch, za nimi vojenská hudobná banda, mládež ústavu Franca Jozefa, korunná stráž a školská mládež pod zástavami, kňazstvo a za týmto obecnstvom Pochod postál pri štyroch oltároch, kde bolo požehnanie a za zvukov hudby vrátil sa do korunovačného chrámu, kde bolo Te Deum. Podobne sa odbývala processia Božieho Tela aj vo farskom kostole vnútorného mesta, vo sv.-štetfanskej basilike, v starom Budíne a v Kőbányi. V ostat-ných katolíckych kostoloch odlavili sa slávnostné pro-cessie vnedelu 13. júna. — Vo Viedni na processii vo sviatok Božieho Tela prítomný bol aj jeho veličenstvo kráľ a členovia panovníckeho domu.

Chýry z biskupstva košického: Osvietený páň biskup dr. August Fischer Colurie po vdlovani sviatosti birmovania v Košiciach cez svätodušné sviatky, 4. júna birmoval veriacich v obci Lengyelfalu. Vo sviatok Bo-žieho Tela s veľkou assistenciou a prí ohromnom počte obecestva viedol processiu osobne osvietený páň biskup. — V kostole kľaštora mnišiek uršuliniek vydržiavaná bola cez svätodušné sviatky pobožnosť marianskej kon-gregácie za ktorej príležitosti držal reč Franc Holló a

Polovačka na sobov.

do rúk osvieteného pána biskupa zložilo slub 36 pánskych dievčienec. — Katolícky Patronáž 6. júna vydržoval ročné shromaždenie pod predsedníctvom Eugena Bercelly predsedu kráľovskej tabule. Slávnostnú reč o ciele a práci katolíckeho patronážu držal osvietený pán biskup dr. August Fischer Colbrie. — Dr. Melchior Takács praelát praemonštratský a jeho školský súdruhovia 30 ročnú pamiatku zakončenia štúdia na košickom gymnáziume odbavovali 2. júna. Po slávnosti prešli do Jászova a na druhý deň privítaní boli v pohostinnom dome barona Schell v obci Nagyída. Na pamiatku slávnosti školský súdruhovia ku podpore gymnazialného študenta VIII. triedy složili nákladinu 1000 korún. — Spolok katolíckych tovaryšov cez svätodušné sviatky zariadil veľmi podarené predstavenie divadlné. — Teodor Münster cez 34 rokov košický mešťanosta, muž veľkých zásluh o sveladenie mesta zomrel 5. júna. Pohravnú reč držal pápežský protonotár a kanonik Ondrej Kozora. Zomrelého pochoval sám osvietený pán biskup. Zarovnak minulého týždňa zomreli: sudca kráľovskej tabule Anton Antalóczy, a mnelec staviteľ Michal Répászky. — Dr. Engelbert Mázy hlavný direktor gymnásialný okresu košického odcestoval ku zkúškam do škôl k jeho okresu patriacim. — Ladislav Molnár jezuita, direktor gymnázia v Kaloči poverený je zastupiteľstvom ministra výučby pri zkúškach na gymnáziume košickom. Ku podobnej službe vyslaný je aj Blažej Horváth kňaz praemonštratský a direktor gymnázia košického. — V meste Tállya posvätili tieto dni zastavu spolku katolíckych tovaryšov. — V mesta Szerenes vstúpilo minulý týždeň do marianskej kongregácie znovu 30. členov. Marianská kongregácia má tu posiaľ už 190. členov.

Pohrab na mori. Na lodi «Kárpátia», ktorá sa so 400 uhorskými vystahevalcami teraz vrátila z Ameriky do Fiume, na Stredozemnom mori boli smútočné obrady. Zomrela jedna žena, ktorá už chorá vysadla na loď v New-Yorku so svojimi štyrmi dietkami, aby sa vrátila do Uhorska. V ten istý deň zomrel aj jeden 9 ročný chlapec. Dve mrtvoly, dľa námornického zvyku, zpusťli do vody, ale tento obvyklý pohrab na mori veľkolepým urobili smútočné obrady. Na lodi totižto cestovali: new-yorský arcibiskup a viac biskupov z Ameriky a sedemdesiat amerických katolíckych kňazov, ktorí všetci šli do Rímu na jubileum amerického kollegiumu. Mrtvoly zaviniuli do plátna a zastrelili ich aj uhorskou zástavou. Jeden uhorský roľník sa hlasne modlil a za ním sa modlili aj americkí kňazia. Po pohravných obradach matrózi zpusťli mrtvoly do mora.

«Chýry zo Spiša. Eduárd Okolicsányi—Zsedényi ablegát okresu Gölnicbánya daroval pohorelcom mesta Szepesremete 400 korún. — V Richvalde sa odpredaj 10 tisíc kusov stojacich smrekov na neistý čas odročil. — Hlavný direktor uhorsko-štátnych železníc Julius Ludvigh, ktorý zo Spišskej-Belej pochádza, do pensie šiel, ročne dostane 15 tisíc korún. To je veru až primoc! — V meste Szomolnok dňa 25. mája zomrel tamojší r. k. farár. Alexander Tribaltsik v 58. roku života svojho. Pocho-

val ho dr. Martin Pirhalla kanoník spišský. Nebohý narodil sa v Kézmarku. — V turičné sviatky bola jedna zo 150 členov pozostávajúca spoločnosť z Pruska v našich čarokrásnych Tatrách. — Židovský mešťanosta mesta Ružomberka dr. Mikuláš Székely sa dal so svojou ženou advoma defmi v turičné sviatky v spišskej kapituli pokrstiť. Šám náš osvietený pán biskup im udeľoval sviatosť krstu, po krste u pána biskupa obedovali. Ich krstnými rodičami boli: sestra a švagor pána biskupa, ktorí stále uňho bývajú. — Bývaléhe kézmarského židovského drevokupca Jozefa Nürnbergera odsúdila kráľovská kúria pre falšovanie 32 zmeniek (vekslov) na tri roky obyčajného väzenia. — Minulého roku zomrelo v našej stolici na suchotiny 36 ľudí. — V Novej-Vsi (Igló) dňa 30. mája zomrel po pobožnom prijatí sv. sviatosti Karol Jónás učiteľ na odpočinku v 73. roku života svojho. Ako učiteľ 43 rokov učinkoval v Gňazdoch, kde potom aj rychtárom bol. — Šavnický pán farár Matej Kahaneec vymenovaný je za čestného kanonika. — Náš pán biskup vymenoval dr. Pavla Dolyáka profesora bohoslovnia za direktora oltárneho spolku nášho biskupstva. — V Krompachoch chcú založiť kresťanský potravný spolok (konzum). — Tiež v Krompachoch držal tamojší katolícky čítací kruh v druhý sviatok turičný vydarené divadelné predstavenie. Čistý osov obnášal 100 korún. — V našich mestách má teraz mäso nasledujúce ceny: hovädzie mäso je najdrahšie v Novej-Vsi: 1 K 32 h., najlacnejšie v Spišskej-Belej: 1 K 04 h.; telacina je najdrahšia v Podhradi: 1 K. 28 h., najlacnejšia v Belej: 88 h.; svinské mäso je najdrahšie v Novej-Vsi 1 K 60 hal., najlacnejšie v Starej-Lubovni 1 K 20 h.; baranina je vobec asi po 80 halierov.

Nesťastie jednej vystahovaleckej lode. Lod «Slavonia», jedna z najväčších lodí spoločnosti Kunard-Line, ktorá vyváža vystahovalecov z Uhorska do Ameriky a späť, pri Azorskom ostrove Flores dostala sa na zátoň. Na I. triede bolo 110 a ná medzupalubí 500 cestovateľov, ktorých pobraly lode «Prinzesse Irene» a «Batavia». Ako z Fiume oznamujú, lod «Slavoniu» možno považovať za ztratenú; cestovateľov a matrozov všetkých zachránili. Lod «Slavonia» sa 30. mája pohla z New-Yorku do Fiume. Dňa 14. júna mala už byť v Gibraltáre. Medzi cestovateľmi 162 boli robotníci z Uhorska, ktorí sa vracali z Ameriky; ostatní cestovatelia boli Taliani. Lod «Slavonia» je 618 metrov dlhá, 10 metrov široká.

Novšie obeť pálenky. Sdelili sme, že v Budapešti minulý týždeň na okolí Tömö-ulice zomrelo náhle viac ľudí, ktorí chodievali do výmeru pálenky J. Grünfelda. Policia zaviedla ďaleko siahajúce stopovanie a teraz už vysvitlo, že za podobných okolností na okolí Tömö-ulice a síce v Sárkány-ulici ešte dvaja ľudia zomreli: 51 ročný nádenník Anton Kupás a jeho manželka. Obidvaja boli veľkými milovníkmi pálenky. Zo susedov viacerí hovoria že si títo dvaja sami odobrali život. Žena totižto viackrát vavela svojim príbuzným že sa so svojim mužom na tom usniesli, že ak by na starosť voiaktorý z nich veľmi ochorel, že spoločne

zomrú. Najprp ochorela žena, bola chorá na oči. Minulý týždeň sa aj ponosvoala susedom, že sa jej oči zatmie-
vajú, ale že radšej zomre, ako by mala oslepnúť. Man-
želský pár sa v každej svojej biede len nápojom pote-
šoval a v čaji niekedy vypili dvaja aj liter rumu. Dňa
9. júna v noci nádenník odrazu zle ostal, o niekoľko
hodín dokonca a nad ráno zomrela aj jeho manželka.
Príčina ich smrti ešte není známa, ale je pravdepod-
obné, že od alkoholu zomreli. Policia v sobotu navrhla
vyšetrujúcemu sudcovi, aby vo výmere a fabrike Grünfelda
na pálenku sa nachodiace nápoje a ostatné látky
dal zhabať. Policia požiadala aj radu hlavného mesta a
finančnú direkcii, aby výmer Grünfelda dala zavreť, po-
fažne, aby celý jeho obchod dala zastaviť. Vyšetrujúci
sudca aj dal zhabať všetky nápoje vo výmere a
v páleníci Grünfelda. Zpomedi zosnulých pitvali mrtvolu
Martina Klimaka, Georga Kszenicsa a manželky Franca
Tylku. Výsledok pitvania ešte není známy.

Chýry zo Sariša. *Prešov:* Na slávnosť Božieho
Tela pod hrubou sv. omšou ženský spevokol prednášal
tunajšieho katolíckeho učiteľa Ferdinanda Roják dielo
«Missa Solemmis». Processiu ku štyrom oltárom na
rozličných miestach v meste postaveným viedol s veľ-
kou assistenciou praepošt farár Adalbert Zaborovszky. —
V král. katolíckom gymnáziume odbavovali zkúšky z ná-
boženstva 11. a 12. júna. Ako biskupský zastupiteľ z
tejto príležitosti úradoval praepošt farár Adalbert Zabo-
rovszky. Maturné zkúšky v tomže gymnáziume pod pred-
sedníctvom hlavného direktora dr. Engelberta Mázy
odbavovali sa 18—21. júna. — S dovolením ministra
obchodu poplatky na mestských mýtach svýšené sú o
50 procentov, následkom toho platí sa od prázdneho
voza 18 a od plného 30 halierov mýtného. Mesto týmto
spôsobom bude mať nového dôchodku 7—8 tisíc korún,
ktoré obráti na udržiavanie verejných ciest. — Viktor
Sally mestský kapitán, pre opätne falšovanie mlieka
potrestal troch tunajších majernikov áreštom a peňa-
žnou pokutou. — Ján Koch a Fridrich Bäuml nástup-
covia maliarskej firmy Gratzl usilujú sa starodávny
dobrého mena obchod všemožným spôsobom pozdvihnúť.
Posledne vymalovali kostol v obci Topolyhanusfalu tak
krásne, že ich osvietený pán biskup, ktorý nedávno tam
birmoval, za jejich podarenú prácu verejne pochválil. —
Kisszeben: Tunajšie gymnázium usporiadalo 12. júna
verejný koncert, ktorého čistý dôchodok obráti na
organ piaristického kostola. — *Bártfa:* Postavená tu
fabrika na hračky, na výstave v Londýne vyznačená
bola zlatou medaillou.

Smrť hrdinského poštového sluhu. Vo stredu rano
okolo 8. hodiny na Kristofovom námestí v Budapešti
nižší poštový úradník Jozef Szajkó náhle klesol a zom-
rel. Meno tohoto nšťastného človeka minulej zimy po
celej krajine spomínali pre jeho hrdinskosť. Keď sa to-
tížto do poštového úradu na železničnej stanici v St.-
Belohrade (Székesfehérvár) vlámal ozbrojený lúpežník
Štefan Kern a zastrelil poštového úradníka Kissa, Szajkó
sa vrhol na lúpežníka a so svojim súdruhom Berényim

zabil zlosyna. Jeho smelému vystúpeniu možno ďakovať,
že sa útok lúpežníka nezdaril. Jozefa Szajkova vtedy
strieborným záslužným križom vyznačili a ho aj pový-
šili, V zápase o život a o smrť aj on bol ranený dvoma
výstrelmi z revolvera a za viac týždňov ležal v nemoc-
nici. Z rán sa vyliečil, ale od veľkého rozčulenia veľmi
zoslabil. Hrdinského poštového nižšieho úradníka teraz
porazilo na srdce. Jeho mrtvolu zaviezli do pitvacieho
ústavu.

Zase hromadné otrávenie pálenkou. V Budapešti
v Tömö-ulici v dome č. 36. pred niekoľko dňami zomrel
26 ročný knihväzäč Georg Kneipe. V ten istý deň v tej
istej ulici v dome č. 26. zomrel nádenník Martin Klina.
V Gólya-ulici v dome č. 32. zomrela zas vdova po Fran-
covi Kolka. V piatok na tom istom okolí nanáhle zomreli
Ján Fodor, vdova po Jánovi Klinkovi a mimo tých ešte
traja nádenníci. Hlavnomestskému lekárovi tieto smrtné
pády boli podozrivé a vec oznámil kapitanátu VIII.
okresu. Jeden policajný osnovník ustálil, že zosnuli za
jedon dva-tri dni chorľaveli, potom za veľkých múk
zomreli; ďalej, že všetci pľajali veľa palánky. Osnovník
svoje zkúsenosti predostrel hlavnému kapitanátu, kto-
rému v piatok oznámili, že na tom istom okolí zase
dvaja India zomreli. Polycajným kapitánom Hugóvi Sess-
lerovi a Jánovi Tóthovi vec bola veľmi podozrivou a
viacerých detektívov poverili stopovaním, súčasne naria-
dili, aby všetkých mrtvých zaviezli do pitvacieho ústavu.
Detektívi počas stopovania sa dozvedeli, že zosnuli India
riadne chodili do výmeru Jána Grünfelda na pálenku v
Tömö-ulici pod č. 23. a tam roztopčín s rumom a špi-
ritus s rumom pľajali. Na bytoch zosnulých detektívi
aj našli takéto nápoje, ktoré zanesli na hlavný kapita-
nát. Po tomto náčelník oddeľenia pre trestné záleži-
tosti nariadil, aby aj v Grünfeldovom výmere previedli
vyšetrovanie. Detektívi v piatok večer šli do výmerov
Grünfelda v Tömö-ulici a na Orezyho ceste a z každého
druhu pálenky vzali po jednej flaštičky a zanesli to na
hlavný kapitanát, kde nápoje chemicky preskúmali. Po-
licia má za to, že tieto nápoje obsahujú takú látku, od
ktorej nešťastní pomreli. Policia z výpovedí dosavád vy-
počutých svedkov ustálila, že všetci zosnuli pľajali veľa
denaturalisovaného liehu následkom čoho sa otrávil a
zomreli.

Sossula sa zem. V Poprade (Spiš) kachliarsky maj-
ster Franc Jurašek so svojimi dvoma tovaryšmi a koči-
šom pracoval v tamojšej bani na hlinu. Odrazu sa vrstva
hliny sossula a zasypala ich. Kachliarskeho majstra a
kočiša mrtvého vytiahli zpod zeme. Dvaja tovaryši
boli tiež nebezpečne ranení.

Boj s cigáňmi. Z Nagyváradu oznamujú, že v cho-
táre obce Bél bol minulé dni rozčulujúci pohon na tú-
lavých cigáňov, ktorí napadli niekoľkých šefraníkov, zpo-
medzi ktorých Mateja Kovalika aj chytili, o všetko ho
olúpili, ešte len aj šaty siahli z neho a konečne ho
nemilosrdne ubili. Kovalik vec oznámil vrchnosti a ôsmi
žandári pod vedením okresného strážmajstra Ludvika
Szabóva ešte v tú noc išli hľadať cigáňov. Po dlhom

hľadani ich konečne našli v tomándskej hore. Ako cigáni žandárov zbadali, začali utekať. Žandári si vybrali dvoch cigánskych mládenčov, ktorí chceli ujsť na jednom voze karavány, aby ho zachránili. Nasledoval rozčuľujúci hon. Konečne zostal na koči už len jeden urastený odvážlivý cigán Valér Kovács, lebo jeho spoločník ušiel. So svojimi ustatými koňmi sa dostal na hradskú cestu a žandári za ním. Za dobrú hodinu ho prenasledovali, keď sa mu kone konečne vyvalily. Vtedy skočil z voza a z revolvera strieľal na žandárov, ktorí tiež všetci ôsmi odrazu strelili naňho. Ale z výstrelov ani jeden netrafil. Boj sa ale predsa dosť skoro zakončil, lebo sa Valérovi Kovácsovi patróny minuly. Dotedy ho odvážliví žandári dohonili, po tuhej borbe okovali a dovedli do väzenia fiškálátu v Nagyvárade. Cigán Valér Kovács sa ničomu nepriznal, ani svojich spoločníkov nepomenoval a žiadne vysvetlenie nedal.

Úžerníkov poklad. V Szatmáre býva jeden z najbohatších mešťanov Ján Halmi, ktorý má už 78 rokov a vzdor tomu, že je veľký boháč, žije ako ten najchudobnejší človek v biednej chyži. Je veľký zgrloš. Daň neplatí, natoľko, že mu finančná direkcia už jedon dom chcela odpredať na licitácii. V jeho dome bývala za čas vdova Galgóczyho a jej pastorok istý Görög, s ktorými sa starý Halmi veľmi spriatelil. Toto vzbudilo v rodine podozrenie a pokrevní dali preskúmať Halmiho majetok. Pri tejto príležitosti vysvitlo, že dve sporiteľné knižočky chýbajú. Vec bola oznámená vrchnosti. Hneď prišli do podozrenia vdova po Galgóczyho a Görög, ktorí sa medzi časom presťahovali do Budapešti, kde sí v Izabella-ulici skvostný byt zariadili. Žandarmeria aj to zvedela, že vdova Galgóczyho v Budapešti cestou jedného fiškála, ku ktorému sa Görög dostal za pisára, chcela vyzdvihnúť 67,291 korún, ktoré boli uležené na jednu vkladnú knižočku. Ale direkcii peňažného ústavu bola vec veľmi podozrivou a preto telefonovala Hospodárskej a priemyselnej banke do Szatmáru, odkiaľ dostala tú odpoveď, že na vyzdvihnutie peňazí mimo Jána Halmiho nikto není oprávnený. Žandársky strážmajster Gëza Ács a veliteľ stráže Ján Czimmermann zaraz odcestovali do Budapešti a výpočúvali vdovu Galgóczyho, ktorá im ukázala jedno písmo, dľa ktorého Ján Halmi vkladnú knižočku daroval jej, Galgóczyčke. Žandári ale myslia, že je podpis Jána Halmiho falšovaný. Toto predpokladanie potvrdzuje aj vyznanie Jána Halmiho, ktorý rozpovedal, že vdove Galgóczyho, ktorá ho v zime v chorobe opatrovala, dal síce 5500 korún hotových peňazí, ale jej ani vkladnú knižku, ani cenný papier nedal. Vypočuli aj Alexandra Göröga, ktorý hovorí, že mu Halmi pozíchal 8—9 tisíc korún. Pred jedným novinárom pozdejšie Görög hovoril tak, že on vie o tejto záležitosti, ale on v tom nemá účasť. V záhadnej záležitosti szatmárska žandarmeria s budapeštianskou policajou spolu vedie vyšetrovanie.

Smrť zaujímavého človeka. Jeden starý úradník budapeštianskej štátnej policie Béla Varjassy minulý týžden náhle zomrel. Mal sedemdesiat rokov, ale len na sklonku

svojho života mal tichý a pokojný život. Ako mladík a muž pochodil svet, dlho bol vojakom a nie menej, ako v 45 bitkách sa zúčastnil. Jeho smrť vzbudila veľku sústrasť, zvlášte medzi jeho kollegami, ktorí si ho všetci ctíli a vážili.

Zosnulý sa narodil v Arade roku 1839, Po skončení gymnasiálnych štúdií vstúpil do rakúskej armády. Roku 1859. ako husársky poručík bojoval pri Solferine a Magente a bol aj ranený. Roku 1867. bol s cisárom Maximilianom v Mexiku a ako nadporučík až do posledného okamihu bol pri boku cisára. Zatým vstúpil do francúzskej armády a pri Sedane bol ranený. V noci prešiel na belgické územie, kde ho aj s jeho súdruhmi odzbrojili. Neskoršie v armáde Mac Mahona bojoval proti commünardom, potom ako francúzsky dôstojník bojoval v Tonkine. Zúčastnil sa v 45 bitkách a mal veľmi mnoho rádiv. Roku 1896. sa vrátil do svojej vlasti a dostal zamestnanie pri policii, kde sa práve takým užitočným dokázal, ako pri vojsku. Ako policajný úradník bol raz prítomný na západnom nádraží, keď jeho veličenstvo kráľ prišiel do Budapešti. Jeho veličenstvu napadol policajný úradník, ktorý mal na prsiach samé rády a vyznačenia, medzi nimi bolo aj jedno vyznačenie z Mexika. Jeho veličenstvo ho oslovil a opytoval sa ho o tom, že ako prišiel ku mexickému vyznačeniu. Kráľ mu vyslovil svoje uznanie a o niekoľko dní mu poslal do daru diamantovú ihlu. Zosnulý má troch starších bratov.

Židia v Rusku. Z Petrohradu oznamujú, že vláda predostrela rišskej dume návrh zákona o voľbe vyslancov do zemstiev. V smysle tohoto návrhu zákona židia nemajú ani passívne ani aktívne volebné právo a židov vôbec neslobodno zvoliť za vyslancov.

Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh vydržiava VII. verejné valné shromáždenie dňa 27. júna 1909. v nedeľu popoludní o 5. hodine v miestnosti Kruhu, Práter-ulica č. 6. Ráno o pol 7. hodine bude veľká svätá omsa s assistenciou k úcte svätého Antona patróna Kruhu, za členov Kruhu. Programm: 1. Členovia a hostia shádzajú sa v miestnosti Kruhu o 2. hodine a odtiaľ pôjdu pod zástavou do chrámu Jozefovského. kde bude Veni Sancte (Vzývanie Ducha svätého), po ktorej slávnosti vrátíme sa do vyšudanej miestnosti. 2. Otvorenie valného shromáždenia skrze p. predsedu dr. Jána Wagnera. 3. Rečníci valného shromáždenia: čestný predseda veleb. p. dr. Pavel Žiška; čestný predseda veleb. p. Jozef Šrobár, tarár z Kesztoleza; veleb. p. Ján Damborský; veleb. p. Štefan Hlavaty; prodpredseda kruhu p. Ján Janik. 4. Počty pokladníka a správy dozorného výboru. 5. Podakovanie starej a vyvolenie novej správy Kruhu. Upozorňujú sa členovia Kruhu, aby sa každý dostavil pod odznakom Kruhovým, lebo bez neho nemá právo hlasovať.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krešťan-a»!**

HOSPODARSTVO.

Pred kvitnutím obilia.

Keď obilie začína kvitnúť, vtedy roľník má najťažšie dni, ovocie jeho práce závisí od počasia. A nielen roľník, ale každý občan našej vlasti pocíti, ak je počasie v tomto čase nepriaznivé. Musíme uznať, že u nás hojnosť a bieda závisia od počasia, lebo hlavným prameňom dôchodkov nášho obyvateľstva je roľníctvo. O veľa v priaznivejších okolnostiach nachodia sa tie krajiny, ktoré majú pri roľníctve aj vyvinutý priemysel. Je síce pravda, že aj priemyselné krajiny ocítia, či je úroda biedna a či hojná, ale čo majú povedať tie krajiny, v ktorých sa hlavná váha kladie len na dorábanie obilia, ako u nás. Ak sa ono vydará, tak ešte len obstojíme, ale ani vtedy nemôže sa povedať, že by nemohlo byť i lepšie, lebo obilie nemá ceny. No a keď sa obilie nevydará, vtedy iste nastúpi bieda. Preto rozvažitý roľník nebude dorábať len samé obilie, ale aj okopaniny, krmné a priemyselné plodiny, lebo veľmi zriedka je také nepriaznivé počasie, že by bolo pre všetky plodiny nepriaznivé.

Preto aj my sme sa viac ráz zmienili o tom, aby sme nedorábali len samé obilie, keď rozmanité plodiny dorábame, takto nevyčerpáme plodnú silu pôdy, ale ju napravíme, a nemusíme sa strachovať, ak sa nám ktorá plodina nevydará.

Staré príslovie chceme upotrebiť na roľníka, môžeme rieknúť, že dobrého gazdu môžeme poznať po jeho lichve. Kto dorába hojne krmných plodín, ten môže rátať aj na hojnú úrodu obilia, lebo navráti roli tú plodnú silu, ktorú jej dorábaním obilia odňal. Darom by dakto chcel zapáliť lampu, keď by v nej nebolo oleja a práve tak je to aj s tým roľníkom, ktorý má síce hodne roli, ale niet v nich žiadnej masti. Preto keď obilie začína kvitnúť, nech si každý roľník rozváži, že zkusenosť je najväčším pokladom gazdu a že dobrý príklad je hodný k nasledovaniu. Len sa rozhlíadnime vo svojom okolí, ktorým gazdom sa najlepšie vodí. Či nie tým, ktorí nedorábajú len samé obilie? Či nie ten si najlepšie obrába svoje role, ktorý sa usiluje dobrý príklad zkusených gazdov nasledovať? Lebo nie len dobrý kňaz sa učí do smrti ale aj dobrý gazda. A preto by sme sa najlepšie tešili, keby sme nemuseli povzbudzovať našich roľníkov, aby usilovne čítavali nášeho «Krešťana» a kde im je to možné, aby usilovne navštevovali zimné gazdovské prednášky, aby si zakladali kresťanské gazdovské kružky, čítacie a potravné spolky, lebo každý má uznať, že tieto sú tými prostriedkami, ktoré nám dopomôžu k tomu, aby sa nám naša práca najlepšie odplácala.

A keď v dobe kvitnutia obilia očakávame odmenu

za našu celoročnú prácu a tešíme sa očakávanej úrode táto radosť má opanovať tak majetnú ako robotnícku triedu roľníctva lebo ich záujmy sú spoločné. Kto brojí proti tejto spoločnosti záujmov, ten je nepriateľ tak majiteľa ako robotníka. Kto robí roztržitosť medzi nimi, toho treba vybočovať zo svojej spoločnosti.

Svornosť nech je naše heslo, lebo keď medzi majiteľmi a robotníkmi bude panovať svornosť, tak každému istejšia dostane sa i živnosť.

DOPISY.

Kis Vendégh (stol. Nitra)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto môjho dopisu v našom milom «Krešťane».

Vo farnosti Kis Vendégh 31. mája vydržiavaná bola pre celú farnosť vždy pamätná slávnosť a zakončila sa aj s veľmi pekným úspechom. V ten deň totiž prišiel sem krajinský vyslanec okresu nitra žambokreťského pán Adalbert Rakovszky aj s pánom kaplánom veľkotopolčianskeho špitála Augustinom Gramantik, Pan ablegát držal ku svojim voličom účtovnú reč a z tej príležitosti utvorili sme aj Jednotu Katolíckeho Ludu. V účtovnej reči vysvetlil nám náš milovaný pán ablegát blahonosné účinkovanie kresťanskej ľudovej strany aké ona v krajinskom sneme a v celom verejnom živote vyvinuje. Tomuto účinkovaniu — ako povedal a čo sa zapierať nedá — treba pripísať, že osobnú daň zotrelo a pozemkovú daň znížilo krajinské zákonodarstvo, aby ale ztrata, akú následkom toho utrpí štát, nahradená bola, odané budú aj kapitále bohatých ľudí, ktorí od takých peňazí, poslal žiadnu daň náplatili. Čo vo verejnom živote robí za ľud kresťanská ľudová strana to je každému známe netreba to opakovať. Vo veľkom počte prítomní, roľníci na reč obľúbeného ablegáta svojho odpovedali s hlučným éljen. — Pán Augustin Gramantik kaplán veľkotopolčianskej nemocnice rečnil potom o katolíckej Jednote. Ponevác pôdu ku utvoreniu katolíckej Jednoty v obci Kis Vendégh už dávno pripravil horlivý miestny farár pán Imrich Klasz, rečník vysvetlil program Jednoty a ako dážd na obilie a slnko na celú prírodu blahonosne účinkuje, podobne i reč jeho povzbudila mysle všetkých prítomných, tak že utvorenie Jednoty jednohlasne vyslovili a tým dokázali že sú všetci nadaní duchom opravde katolíckym. Do Jednoty dalo sa hneď na mieste 110 členov zapísať asice: z Kis-Vendégh 42; z Nagy-Vendégh 42; z obce Pohába 15 a z obce Aranyosd 11. Za miestneho správcu Jednoty vyvolený je jednohlásne miestny pán farár Imrich Klasz. Za horliteľov

vyvolení sú; pre Kis-Vendégh Ján Štefkovics a Matej Manyida; pre obec Pohába Jozef Kaján; pre Nagy-Vendégh Georg Lobítka a Vincenc Kučerka; konečne pre obec Aranyosd Georg Niko. Hľadte drahí bratia aby táto Jednota vždy viacej sa šírila a zmáhala, aby oduševnenosť naša nebola slameným plameňom. Držme už ráz spolu všetci katolíci aby sme pomocou kresťanskej ľudovej strany a pod zastavou katolíckej Jednoty nad útokami nevercov a všetkých nepriateľov našich s pomocou Božou zvíťazili mohli. So srdečným pozdravom.

Prítomný.

Szinye (stol. Šariš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom oblúbenom «Kresťane».

Už som dávno neposlal zprávy z nášho okolia a teraz len samé smutné veci musím na vedomie dať mojim drahým rodákom. Prvá takáto vec je, že istý Ján Matia 8. júna veselie držal s Veronikou Orsulyák, ktoré sa veľkým zarmútkom zakončilo. Jako už mali totiž mladú nevestu odvieť do ženichovho domu, družba Ondrej Jaczko nešikovne pohrával sa s pištolou, ktorá vystrelila a mladá nevesta klesla na zem na skutku mrtvá. Je to hrúza, že naša mužská mládež nechce dobrej rady prijať a ku svadbám ešte vždy pištole berie a z nich aj striela. Ku čomu je to dobré? Tento smutný pád nech slúži na výstrahu mladíkovi všetkých krajov. Ku svadbám nepatria pištole!

Ako druhé smutné udalosti treba mi spomenúť, že v našich krajoch búrky nie len na poliach robia veľké škody, lež ešte aj ľudské životy padajú im v obeť. Tak 28. mája v obci Bodonlak zabil hrom jedného chlapca, podobne v dedine Peretó trafila hromová strela tiež jedného chlapca na poli a usmrtila ho naskutku. V dedine Somos konečne uderil hrom do jeduej chalupy, následkom čoho zhorely try chýže. Krátky môj dopis zatváram s tým, že všetkým rodákovi mojim zo srdca prajem, aby ich dobrotivý Boh od podobného nešťastia zachránil ráčil.

—y.

Sziklaszoros (stol. Trenč.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Ponáhľam sa na vedomie dať našim drahým rodákovi, ak hrozné nešťastie stihle našu obec. Jak hrozne zúrily 13. júna v našej obci Sziklaszoros (stol.

trenč.) povodeň a ladovec, to sa perom ani nedá opísať. V krátkosti len buď povedané: veľká povodeň s ladovcom zničila itak biednemu ľudu našemu skoro celú tohoročnú úrodu. Voda v takej hmote a s takou silou sa valila, že do cesty jej padajúcu dráhu železničnú a štátnu hradskú na viacej miestach pretrhla, mosty ale sobrala, následkom čoho premávka medzi obcou Sziklaszoros a Zvardoňom je zastavená. Ladovec ale pokrýl asi na piade všetky polá. Škoda, ktorú úbohy ľud náš utrpel, môže sa rátať na viacej tisíc korún. Poteš dobrotivý Bože veriaci ľud náš v tomto novom a veľkom nešťastí!

S Bohom!

G. D.

Sissó (stol. Nitr.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Uctive prosím, ráčte v našom milom «Kresťane» uverejniť tieto riadky.

Veriaci katolíci z obcí: Sissó, Onör, Chudolehota, Borecsány a Libichova nie ľahko zapomenú to krásne shromaždenie, ktoré sme v pondelok svätodušný vydržovali a v ktorom sme si jednohlasne utvorili našu katolícku ľudovú Jednotu. Je to pre nás všetkých veľmi pamätný deň, bo nás vtedy, úprimne milovaný ablegát náš, pán Béla Rakovszky poučil o tých najväznejších veciach politických a horlivý kaplán topolčanského špitála pán Gramantik tak vrele, milo a zo srdca hovoril ku nám o záležitostiach katolíckych, že to všetci vždy a s povdačnosťou budeme spomínať. Teraz sdelím, že naša utvorená Jednota veľmi pekne prospieva a že sme si za horlivcov vyvolili: pre Sissova pána organistu Karola Károlyiho a pána rychtára Aloiza Sárayho; pre Norovce pána rychtára Jozefa Doval; pre Borecsány pána Kalmana Málík; pre Chudolehotu pána Jozefa Zita a konečne pre Libichovu pána rychtára Petra Bracho. Tito pánovia ako neunavný horlitelia i s velebným pánom správcovi Vavríncom Lipka sú nám zárukou toho, že katolícka Jednota upevní sa u nás v každej rodine; prajeme aj srdečne, aby po všetkých krajoch našej vlasti upevňovala a rozširovala sa neustále Jednota Katolíckeho Ľudu.

Jednotár.

Upozornenie.

Redakcia «Posla Božského Srdca» uverejnila najnovšie ministerské povolenie ku cestovaniu so zníženou cenou do Trnavy na slávnosť

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhší
migrén-hlavy bolenie. — **Cena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách zaslanka franko..

Božského Srdca (20. júna 1909). Niektorí sa preto dopytovali na staniach, že či aj oni budú môcť so zníženou cenou cestovať? Za odpoveď dostali, že predstavení staníc dosavád nedostali žiadneho úradného upovedomenia o tomto povolení, preto že dosavád nič nesľubujú.

Upozorňujeme teda ctené obecnstvo, že keby predstavení staníc až do 19. júna úradne neboli upovedomení o tomto povolení, *aby celé povolenie za neplatné považovali*; keďže v tom páde ani tí predstavení, ani správa processie (ktorá čo mohla všetko urobila), nemôže za vážnosť alebo meškanie istých stredných úradov, ktoré to prekazily.

Redakcia «Posla Božského Srdca»

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 12. júna.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tísská K 31.70—33.20, stolnobelohradská K 31.45—33.20, peštianska K 31.55—33.25, banátska K 31.65—33.00. — *Raž*: prvotriedna K 20.85—21.00, druhotriedna K 20.30 do 20.80. — *Jačmeň*: prvotriedny K 17.60—17.90, druhotriedny K 17.20—17.50. — *Proso*: K 13.75 do 14.60. — *Ovos*: prvotriedny K 18.20—18.50, druhotriedny K 17.70—18.10. — *Kukurica*: K 15.70—15.75. *Repica*: K 31.50—32.50.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	25.20	24.80	24.40	24.00	23.60	23.00	22.20
		č.	7	7½	8		
		K	20.40	17.20	8.80		

Za 50 kilogramov i s vrecom.

Drobné otruby: K 7.00, hrubé K 7.50.

Strova: fazuľa obyčajná biela K 21.50—22.50, fazuľa strakavá K 15.50—16.00. — **Hrach:** nelúpaný, čistý K 28.00—33.00, lúpaný K 24.00—51.00. — **Šošovica:** čistá K 30.00—50.00. — **Konopné semä:** K 18.00 do 19.00. — **Mak:** K 53.00—54.00. — **Rasca** (kmín): Kor. 110.00—112.—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 159.00—160.00, vidiecka K 000.00—000.00.

Slanina: mestská 4-kusová K 131.00—132.00, 3-kusová K 142.00—143.00. vidiecka K ———— za 100 kilogr.

Slivy: (z r. 1908.) bosenské (100 kusové) K 19.50 do 19.80, (z r. 1908.) srbské (100 kusové) K 29.00—30.25 po 100 kilogramoch.

Datelinové semä: Červená datelina K 130.00—135.00, lucerna jasnozrná K 130.00—140.00 za 100 kg.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 5.20—5.50, žlté K 6.0—7.00 za 100 kilov.

Vajcia: prima uhorské K 97—98, od Tisy K 95—

96, sedmohradské K 94—95 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Lekvár: srbsky (z r. 1907.) K 36.00—36.50, bosenský (z r. 1907.) K 33.50 po 100 kilogr.

Drúbež (hydina) živá. Husy krmené K 1.70—1.80 kilogr.; kurence k smaženiu a k pečeniu K 2.60—3.40, sliepky na polievku K 3.40—4.40 za jeden pár.

Maslo: k čaju K 2.60—2.80, k vareniu K 1.60—1.90, syr 10—12 h., všetko v kilogramoch vo veľkom.

Petrolej: Fiumánsky kríšťalový K 35.00, fiumánsky White-Star (***) K 29.00 za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: Cukor v klobúkoch K 80.25 do 81.00, kockový K 82.00—, žltý K 71.50—72.50 za 100 kilogr.

Spiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom 174.25 do 174.50. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 49.00—50.50.

Odkazy redakcie.

M. F. Sz. Posielajte nám ale len dopisy z vašeho okolia.

B. F. T. Málo čúvať o vás. Prečo nedopisujete?

S. K. T. Bezmenné donisy nemôžeme uverejňovať.

Alfonskó. P. Keď budete mať čas píše.

Kreštania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

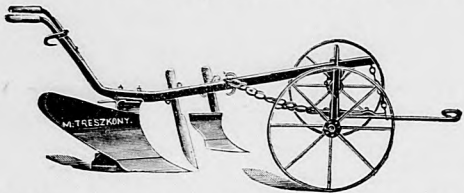
Členov tretieho radu svätého Františka jubilárna púť do svätej zeme. Svätou Kongregáciou dňa 20. novembra 1906. na päť rokov udelenými privilegiami opatrení, pri schvalujúcom a podporujúcom usporiadení najdôst. biskupského sboru Uhorska, s dovolením Generála radu sv. Františka, pre členov tretieho radu sv. Františka sriaďujeme *jubilárnu púť* do sv. zeme od 20. augusta do 23. septembra 1909. trvajúcu, na ktorej každý katolícky veriaci krajiny súčasťou sa môže. Odchod z Budapešte 20. augusta. — Návrat 22. septembra. Smer cesty: Budapešť—Triest—Alexandria—Caifa—Jaffa—Jerusalem—Bethlehem sv. Ján—Jaffa—Alexandria—Triest—Budapešť. Cena: I. trieda 672 kor. 40 hal. II. trieda 516 korún 50 halierov. III. trieda 299 korún 10 hal. Prihlásiť sa možno: U kommissariatu sv. zeme Budapešť, II. okres, Margit-körút 23. P. Ferdinand Kaiser, kommissár sv. zeme; P. Leonárd Tréfan, redaktor Posla sv. Františka; Karol Zsekó redaktor «Stromu Serafického»; P. Kapistrán Havas budínsky správca tretieho radu sv. Františka, jubilárnej púte riaditeľa.

Bolasti

lámku, pakostnicu, prechladnutím a fahom vzduchu zapríčinené choroby, horúčné stavy istolne zastavuje Fellerov Elsa-fluid Tucet na príjmu 5 korún franko. Objednajte si u Eugena V. Felleru Stal. bica kostalná ulica 20. č. (Záhreb. stal.) Gazi.

Páni hospodári!

Netreba vám viacej hospodarske stroje z cudzini alebo od firmi nám nepriateľských drahsie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti. — Odporúčam svoje najnovšie:

Mlát'acky s oceľovými guľčikovými ložiskami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné. Zentúre dľa najnovších modellov. Zlepšene rajtäre. Výborné sečkovice amerického systému. Triery. Strúhadlá na burgýňu. Strotovníky na zrno. Stroje na siatie. Pluhy, brány. Stroje na rezanie kapusty. Mačkadlá na syr, borievky a na hýnu. Zelezné mangle na prádlo, decimálne váhy a stroje na lámanie stromovej kôry.

— Cenniky zašlem na žiadosť zdarma a franko. —

Michal Treskoň,
fabrikant hospodarsky chstrojov v Bytči
(Nagy-Bicsese).

Rušeň!

!!! S 18 prvým vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

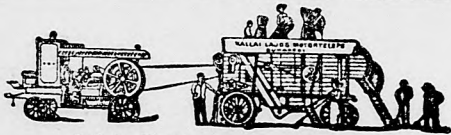
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvreljej Ludvika Kállai

elektrické benzinokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!

Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdóm aj medzi domami slamou krytými.

Osobná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtäre, stroje k mlateniu a ku siatiní adt.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podavily.

Cennik s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Pri objednavkách na naše ohlasy, prosíme odvolávať za vždy na náš časopis.

Singerové

šijáce stroje ku každému cieľu pri garanen. Zarovnak aj viborné mluviace stroje a dasky k dostaniu najlacnejšie u

Josefa Haban
mechanika

v Budapešti Almássy-tér 14.

Obrazkový cennik na žiadosť zdarma.

Majetok na predaj.

V najjurodnejšom kraji stolice Požega v Slavonii nám na predaj majetok, 42 katast. koldov po 1:00 □ siah z ktorých 15 holdov sú lúky na kosenie, 15 holdov je zasiatých pšenícou, 8 holdov ovsom, 3 holdy sú vysadené kukuricou, 2 holdy krumplami. Jest tam 6 kusov dojných kráv, 5 teliec, 3 kone, 10 ošipaných. S príslušnosťou 16 holdov hory a pasienka s celým hospodarským zariadením prevzat možno hneď za kupnu cenu 32.000 korún, z ktorých 11.000 korún na 4 3/4 % urokov a výplatnej zrážky ostat môžu na majetku. Ostamé sa plati dľa sjednania. Obširnejšie vysvetlenie v akejkoľvek reči dá Ján Kanizsai mliečar Antunováč, stol. Požega želez. stanica Poljana.

Oznamy prijíma
administracia

'Krestan'

■ ■ ■ Budapešt, ■ ■ ■
Szentkirályi-u. 28.

Za čistotu 30.000 korún záruka.

Pokusy viac stoje ako skúmanie

jelen mydlo

Pečlivé skúmania

dokázaly, že Schicht jelen mydlo v každej teplej, alebo studenej, tvrdej, alebo mäkej vode chytro a veľmi sa pení; ľahko siakne do látky, rýchlo rozpušťa špinu, bez toho že by látke čo najmenej škodilo. — Schicht jelen mydlo je

úplne čisté a slobodné každej škodnej hmoty; cez deť sať ročia dorába sa zo stejno dobrej hmoty. Upotrebenie jeho ku každému čisteniu, dľa návodu zdravého rozumu usporuje v každej domácnosti veľa času, práce a peňazi. 3

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, ľedšie 2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žitého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dný, 58 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K.; polpaperie 20 K.; paperie 24 K.; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K.; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovon dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschenitz** číslo 826. Böhmerwald. Cenniky franko zdarma.

Osožné a chytré prevedenie parcellovanía.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provouzovanie parcellovanía a ku tomuto cieľu udelovanie požíčiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžernictvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaníu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovanía (rozumie sa stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovanía ústav ochotne povoluje požíčku ochotne odosiela. — Výhody poluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovanía. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osahu, 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útráty dávajú sa popredu. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požíčky ku parcellovaníu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadné. 2. Požíčky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požíčka vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodovnerenie notárske. Ústav požíčku vypovedať nemôže.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.